

Posjetite nas...

www.framost.com

Most između ljudi je riječ; I RIJEČ je tijelom postala i nastanila se među nama! Naši mostovi ne postoje zato da prelazimo rijeke nego da povežujemo ljude! Mostar, o sv. Bonaventuri 2023., (XXVII. - XIV. god.), br. 9/2023..

HAJDETE I VI U OSAMU I OTPOČINITE MALO!

U ono vrijeme apostoli se skupe oko Isusa i izvijeste ga o svemu što su činili i naučavali. I reče im Isus: “Hajdete i vi u osamu na samotno mjesto, i otpočinite malo.” Jer mnogo je svijeta dolazilo i odlazilo pa nisu imali kada ni jesti. Otploviše lađom na samotno mjesto, u osamu. No, kad su odlazili, mnogi ih vidješe i prepoznaše te se pješice iz svih gradova strčaše onamo i pretekoše ih. Kad iziđe, vidje silan svijet i sažali mu se jer bijahu kao ovce bez pastira pa ih stane poučavati u mnogočemu. (Mk 6,30-34)

Isusov je poziv otići na samotno mjesto i malo se odmoriti, stoga, nemoj se bojati biti sam. Boj se radije suprotnoga što Pascal napisao “Jedini uzrok čovjekove nesreće je to što ne zna mirno ostati u svojoj sobi”. Isus je dopustio da ga mnoštvo okruži i izvuče utjehu od njega... Da osveži vlastitu snagu povukao se sam u zajedništvo s nebeskim Ocem. Isus i mene poziva na odmak od užurbanosti života u tihi prostor kako bih mogao biti s njim. On uvijek sluša moju molitvu. Poziva me da s njim podijelim svoje nade, brige i snove. Njegovo suosjećajno srce seže do svih koji trebaju odmora. On razumije što je svakome potrebno: bilo da se radi o apostolima koji šire njegovu poruku ili onima koji su poput ovaca bez pastira. Trebamo vrijeme za promišljanje i obnovu tijela i duha. Time se očitujemo da smo ljudi i da nam je potrebno suosjećanje za sebe i tek tada možemo doprijeti i do drugih...

Jedni će opet kao psiholozi i ostali... reći kako vrijeme provedeno izvan posla povećava našu produktivnost, popravljajući mentalno stanje i stoga odmor nije važan samo zbog spre-

čavanja “izgaranja”, već i zato što nam vrijeme koje provedemo razmišljajući o drugim stvarima omogućuje kreativnije razmišljanje i zadovoljstvo životom i poslom i kvalitetnije iskorištavanje života... Stres modernog života može ugroziti mentalno i fizičko zdravlje i potaknuti anksioznost, depresiju i razvoj raznih bolesti... Kad se ljudi pretjerano poistovjećuju sa svojim poslom, onda misle da bi i slobodno vrijeme uvijek trebalo biti produktivno. Mnogi su stalno užurbani i na odmor gledaju kao na slabost – gubitak dragocjenog vremena. Međutim, odmor je biološka potreba. Znanost nam to pokazuje. Kao što trebamo hranu, tako trebamo i odmor! Što je zapravo odmor? Definitivno nije izležavanje pred televizorom, kao što mnogi misle. Dok gledamo televiziju, mozak nam i dalje užurbano radi, tako da se ne postiže učinak odmora. Čovjeku je potreban aktivan odmor poput ugodno provedenog vremena s prijateljima, zdravo disanje, meditacija. Takva vrsta odmora dugoročno jamči i dobro zdravlje... Ugodan vam odmor i predah od obveza, svima!

FRAMOST- Misija poveznica baštine franjevačkog zajedništva

Franjevci djeluju na ovim prostorima već osam stoljeća. U zgodno i nezgodno vrijeme žive svoju misiju duhovnosti po primjeru sv. Franje Asiškog, zajedno sa svojim narodom i na taj način su živa sastavnica života s ovdašnjim pukom.

- ➔ Cim-sv. Ante | Ilići-sv. Franjo | Rudnik-sv. Barbara | Orlac-sv. Lovre | Smrčenjaci-Gospa Snježna | Vrelo Radobolje-Mala Gospa | Miljkovići-sv. Ivan Krstitelj
- ➔ Ul. Treće Cimske bojne b.b. (Dom sv. Ante – Cim), 88000 Mostar, BiH | E-mail: framost.misija@gmail.com
www.framost.com
- ➔ Fratar poslužitelj franjevačkog zajedništva i suradnici
Fra Luka Marić, Mob.: 063/311 240
E-mail: lukamarić954@gmail.com i
maric.luka@telemach.ba | (Tel/fax: 036/341 941)

SVETE MISE našeg franjevačkog zajedništva:

- ➔ **CIM – sv. Ante:**
Nedjeljom 10:00; utorkom 19:00 i blagdanom
- ➔ **RUDNIK – sv. Barbara:**
Nedjeljom 8:00; srijedom 19:00 i blagdanom
- ➔ **ILIĆI – sv. Franjo:**
Nedjeljom 9:00; četvrtkom 19:00 i blagdanom
- ➔ **VRELO RADOBOLJE – Majka Božja:**
Subotom 18:00 i blagdanom
- ➔ **ORLAC – sv. Lovre:**
Subotom 19:00 i blagdanom
- ➔ **MILJKOVIĆI – sv. Ivan Krstitelj:**
Nedjeljom 19:00 i blagdanom
- ➔ **SMRČENJACI – Gospa Snježna:**
Svakog 5. u mjesecu

U druge dane i vrijeme – po dogovoru i želji vjernika!

Za posjet i opremanje bolesnika fratar je na raspolaganju u svako vrijeme!

Fratar je na usluzi svima koji fratra trebaju: 063-311-240

TU SU JOŠ:

- ➔ vjeronauk, ministranti, čitači, crkveno pjevanje
- ➔ pohodi i opremanja bolesnih, sprovodi
- ➔ ispovijedi, pričesti i drugi sakramenti
- ➔ blagoslovi, pobožnosti svetima, krunice
- ➔ hodočašća, korisna predavanja
- ➔ koncerti, tribine, izložbe i dr.
- ➔ Skrb o stanju sakralnih objekata koji su naša franjevačka baština

..... Iz Evanđelja po Mateju (Mt 13, 1-23)

U jednom Duhu svi smo u jedno tijelo kršteni.

»Gle, izide sijač sijati I dok je sijao, nešto zrnja pade uz put, dođoše ptice i pozobaše ga. Nešto opet pade na kamenito tlo, gdje nemaše dosta zemlje, i odmah izniknu jer nemaše duboke zemlje. A kad sunce ogranu, izgorje i jer nemaše korijena, osuši se. Nešto opet pade u trnje, trnje uzraste i uguši ga. Nešto napokon pade na dobru zemlju i davaše plod: jedno stostruk, drugo šezdesetostruk, treće tridesetostruk. Tko ima uši, neka čuje!« Riječ Gospodnja.

RIJEČ NA RIJEČ...

STOSTRUKI ROD

Dajmo da poraste ljubav, pomognimo da se odstrane zapreke, te ljubav prožme cijelog čovjeka. Molimo da nas on, kome je namijenjena naša ljubav, posjeti svemoću svoje ljubavi, iskopa duboke zdence, natopi suhu zemlju naše duše i oplodi je punim životom.

(Karl Rahner)

DA PADNEM NA DOBRU ZEMLJU

Hvala ti, Gospodine, za sve sjemenje što si ga posijao po ovoj zemlji.

I za tvoju sklonost dobru u meni.

Hvala ti najviše što sam našao ljude koje si ti poslao:

- Među bolesnicima jednoga koji je radostan,
- Među onima koji se prave važni jednoga koji je skroman,
- Među samim nasilnicima čovjeka puna ljubavi,
- Među kukavicama jednoga koji je spreman povesti,
- Među brakolomcima jednoga koji je vjeran,
- Među sitima jednoga koji je gladan.

Daj, Gospodine, da i ja padnem na dobru zemlju.

(B. Langenstein)

Svaka je ljudska duša njiva na kojoj Gospodin Bog radi, i svakog se časa na njoj sije riječ Božja. Riječ Božja je svako Božje djelo, svaki stvor Božji, sve čime se Bog služi... To smo i mi. Mi i ne slutimo da smo nekome Božja propovijed....

DOBRA SU DJELA NAJLJEPŠA MOLITVA!

U POVODU POSJETA NAŠIH BUNJEVACA KRAJU IZ KOJEG SU NEKOĆ ODSELILI

Donosimo...zanimljive crtice iz različitih izvora

Ime Bunjevac tumače pisci različito. Fra Marijan Lanosović izvodi ga od rijeke Bune. To mišljenje zastupaju kasnije i Vuk St. Karadžić, Rudolf Horvat, Ivan Ivanić, Ivan Antunović, Iványi István i Mijo Mandić. I bunjevački narodni stihovi kazuju: »Didovi nam izdaleka, — Odonud, gdi je Buna rika«.

- Bunjevački narod, nekoć narod koji je naseljavao prostore današnje Bune i Blagaja, zbog prodora Osmanlija bježe u prostore današnje Like, kasnije u prostor Bačke, a s njima zajedno su i franjevci koji su predvodili tu seobu.

Glavna seoba Bunjevaca u zapadnu Bačku započela je 1686. pod vodstvom franjevaca. Kako je tada bečki dvor trebao vojske u ratu protiv Turaka, to je rado ustupao zemljišta Bunjevcima uz uvjet, da se i oni bore uz bok carske vojske. Prihvativši taj uvjet Bunjevci se počеше doseljavati u dvije glavne skupine. Prvu su 1686. predvodili franjevci, drugu 1687. bunjevački vođe Dujam Marković i Juraj Vidaković.

DIDOVI NAM IZDALEKA

(1893., autor: Nikola Kujundžić)

Didovi nam izdaleka, odonud gdi je Buna rijeka,
Pleme nam je starodavno, kako davno, tako slavno.
Živili Bunjevci!

Te polako, potenane, otpočeše nove dane.
Novi dani, lipi bili, te su svakom omilili.
Živili Bunjevci!

Od drugog su podnosili, al se nisu prominili
Ponela i' srića vamo, kao što se svi uzdamo.
Živili Bunjevci!

Veselje je opće blago, a Prelo je svakom drago.
Kako tvojim didovima, tako tvojim sinovima.
Živili Bunjevci!

Sloboda i' dočekala, svakom svašta rado dala.
I pustara, a i sela, do Budima gori bila.
Živili Bunjevci!

(Ovo je pjesma s Prela, bunjevačkog običaja)

U naših 30 godina od obnovljenja Društva sv. Ante u Mostaru/Cimu u više navrata smo putovali u posjet Bunjevcima Srijema, Banata i Bačke. Radilo se to o posjetu prijateljima folklor ‘Mala Bosna’, Tavankut, Subotica... I oni su dolazili k nama u Mostar i nastupali na našim važnijim koncertima. Rado se prisjećamo a i prisjećaju se obitelji koje su ugošćavale članove tih društava... U tom vremenu je naše Društvo uvježbavao i predvodio naš dugogodišnji koreograf Goran Juričić, a voditelj Društva je bio fra Luka Marić. Iz tog našeg zajedništva nastala su i čvrsta prijateljstva i povezanost s Bunjevcima, Subotičanima i tamošnjim društvima...

Otud je u organizaciji ovogodišnjega posjeta Bunjevaca svojoj pradomovini Hercegovini, Mostaru i Buni i uključeno HKUD ‘‘Sv. Ante-Cim’’ iz Mostara...

Istina određeni tipovi iz crkvene hijerarhije su i ovdje pokazali svoju ‘veličinu’ pa su stavljali određene prepreke, njima vične, ali se opet iznašlo rješenje i nadiđene su prepreke tako te radosni možemo ‘stopama otaca’ pripomoći u organizaciji naše subraće i prijateljskih nam Bunjevaca pri njihovu organiziranom posjetu Hercegovini, nakon punih 90 godina, o čemu ćemo u narednom tekstu čitati...

U mjesecu smo srpnju, mjesecu posvećenom žetvi i sabiranju ljetine. U našoj tradicijskoj kulturi, ali posebno za Hrvate Srijema, Banata i Bačke – Bunjevce, ovaj mjesec ima osobito značenje i posebni je događaj. DUŽIJANCA JE ZAVRŠNA ŽETVENA SVEČANOST KAD SE NA POSEBAN NAČIN BOGU ZAHVALJUJE NA DAROVIMA ZEMLJE I USPJEŠAN ZAVRŠETAK ŽETVE. U povodu Dužijance i ovogodišnjega njihova posjeta Hercegovini, Mostaru i Buni, donosimo dio znanstvenoga rada doktora znanosti Krešimira Bušića u kojem on opisuje doticaje i susrete hercegovačkih franjevaca s bačkim Hrvatima, od fra Didaka Buntića do fra Dominika Mandića te bosanskog franjevca i mostarsko-duvanjskog biskupa fra Alojzija Mišića...

Slijedi povijesni tekst...

‘Duboko ukorijenjena pučka predaja kako su Bunjevci u Bačku došli s ‘izvora rike Bune’ posebice je došla do izražaja u vrijeme diktature, kada članovi HPD-a Neven ponovno pokreću akciju da se radi jačanja otpora prema velikosrpskom hegemonizmu organizira historijsko prosvjetno-kulturno putovanje u zemlju predaka, i to baš u Hercegovinu.

Na sastanku tada vodećih hrvatskih društava iz Subotice odlučeno je kako to putovanje treba obuhvatiti cijeli prostor na kojem su nekada živjeli Bunjevci i Šokci. Kako bi se prikrio stvaran cilj akcije odlaska u Hercegovinu, vodstvo HPD-a Neven, na čelu s predsjednikom Ivanom Malagurskim-Tanarom, potpredsjednikom Matejem Jankačem i zborovođom Mihovilom Ka-

tancem, na sebe je preuzelo organizaciju puta i uspostavljanje kontakata s hrvatskim prosvjetno-kulturnim društvima iz Sarajeva, Mostara, Dubrovnika, Splita, Gospića, Karlovca, Zagreba i Broda na Savi te je cijeli put prikazan kao velika pjevačka turneja toga društva.

Treba istaknuti kako je uprava HPD-a Neven tom prigodom tiskala i posebnu knjižicu s pjevačkim programom, a u njezinu je predgovoru predsjednik, prof. Malagurski istaknuo: Čvrsto smo naime uvjereni, da je glavni atribut ‘‘narodnoga subjekta’’ samo ‘‘narodna autohtona kultura’’. ‘‘Neven’’ kao jedan od narodnih kulturnih faktora smatra svojom glavnom dužnošću, da čuva, unaprjeđuje, usavršava, i stvara tu narodnu kulturu i time afirmira sam narodni subjekt.

Tijekom priprema uz HPD Neven u realizaciju projekta bili su uključeni i članovi najstarije bunjevačke društvene organizacije Pučke kasine, ali i Hrvatskoga prosvjetnoga doma, koji je u to vrijeme predstavljao Josip Đido Vuković, predsjednik kotarske organizacije zabranjenoga HSS-a kao i predstavnicu Bunjevačkog momačkoga kola, Dobrotvorne zajednice Bunjevaka, Katoličkog

divojačkoga društva, a naknadno su im se pridružili brojni članovi svih sekcija Bunjevačkoga kola iz Sombora te nekoliko uglednih pojedinaca, pa je na put krenulo ukupno 75 osoba.

Također je na tim pripremnim sastancima odlučeno da se u Blagaju postavi i spomen-ploča koja bi na simboličan način ostavila trajni spomen povezanosti bačkih bunjevačkih Hrvata sa zemljom predaka. O svemu je bila obaviještena i subotička javnost te se u komentarima građana kao najčešći predmet razgovora upravo isticao put u Hercegovinu i postavljanje spomen-ploče. Tu veliku mramornu ploču sedam dana prije puta organizatori su iz Subotice poslali u Mostar članovima Napretka, kako bi je prije same svečanosti postavili na odabrano mjesto u blagajskoj župnoj crkvi.

Sama turneja po Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj započela je 29. rujna 1933. godine te je već pri polasku iz Subotice članove bunjevačkih prosvjetno-kulturnih društava otpratilo veliko mnoštvo građana koji su, kako piše jedan od uglednih članova izaslanstva, Petar Pekić, došli da blagoslove one koji će stupiti na sveto tlo njihovih otaca. ... Svatko je bio duboko ganut i kao da bi još jednom doviknuo onima koji odlaze: ‘‘A vi koji odlazite u staru našu postojbinu, pozdravite rodove naše i recite im da smo kroz stoljeća čuvali svetinju što su nam je dali. Recite im, da smo mi svi u duhu s njima i da je u ovom pohodu simbol naše ljubavi, a u mramornoj ploči što je postavljamo na obali plave Bune znak vječite zahvalnosti, te koliko god bio težak naš rastanak toliko je sretan i zagrljaj u zajedničkoj nam domovini’’.

Prva postaja puta kroz BiH bila je u Visokom, gdje su bačke bunjevačke Hrvate dočekali brojni građani na čelu s fra Ratkom Drličem, koji je gostima poklonio svoju knjigu Spomenica franjevačke gimnazije. Tom je prigodom bunjevački Hrvat i učenik visoke franjevačke gimnazije, Franjo Jaramazović, predsjedniku HPD-a Neven, prof. Malagurskom, također zahvalio na posjetu i uručio poklon.

Veličanstven doček bunjevačkim Hrvatima priređen je u Sarajevu, a u ime domaćina tom se prigodom gostima obratio predsjednik Hrvatskoga pjevačkoga društva Trebević, Stjepan Neferanović, koji je u završnici svoga govora istaknuo: Mi dobro shvaćamo tu vašu misiju pa Vas bratski primamo i srdačno pozdravljamo. Hvala Vam, braćo i sestre, na ovom posjetu; snađite se ovo kratko vrijeme boravka među nama kao brat s bratom i neka vam ovi s nama provedeni dani ostanu u neizbrisivoj uspomeni.

Treba istaknuti kako su bunjevačke Hrvate u Sarajevu dočekali predstavnici svih hrvatskih bilo katoličkih bilo muslimanskih društava, od Napretkovih potpredsjednika, Mije Poljaka i Dragutina Tiboleta, do Narodne uzdanice, koju su vodili Ethem Mulabdić i Fehim ef. Spaho, a goste je na stanici dočekao i bivši pomoćnik ministra prosvjete, Hakija Hadžić.

Ipak, po pisanju Petra Pekića, iako je doček u Bosni bio iznimno srdačan, to se nije moglo ni usporediti s onim što je priredio hrvatski narod Hercegovine predvođen svojim franjevcima. Jer, već od Konjica, uzduž cijele pruge do Mostara, narod Hercegovine izlazio je pozdravljati bunjevačke Hrvate. Posebice veličanstven doček bio je priređen upravo u Mostaru, gdje su bačke bunjevačke Hrvate uz nekoliko tisuća okupljenih građana dočekali i predstavnici svih mostarskih kulturno prosvjetnih društava, predvođeni predsjednicima HKD-a Napredak i Hrvatskoga pjevačkoga društva Hrvoje, a okupljeno mnoštvo naroda izvikivalo je Živjeli Hrvati-Bunjevci! O kakvom se oduševljenju hercegovačkog naroda radi, govori i činjenica što su prije samoga dolaska bačkih Hrvata-Bunjevaca članovi HKD-a Napredak iz Mostara tiskali poseban plakat naslovljen Hrvati i Hrvatice, u kojem pozivaju građane da 2. i 3. listopada pozdrave predstavnike hrvatskih kulturnih društava iz Bačke, koji dolaze u posjet pradjedovskom zavičaju te na kraju u pozivu piše: Ovim umoljavamo sve Hrvate i Hrvatice Mostara i okolice, da u što većem broju prisustvuju dočeku, kao i svim priredbama naše braće Hrvata-Bunjevaca (plakat Hrvati i Hrvatice, 1933.).

Nakon što su predstavnici bunjevačkih Hrvata izašli iz vlaka, održani su kraći pozdravni govori te se pod zastavom društva Neven formirala zajednička povorka, koja je uz svirku Hrvatske limene glazbe iz Mostara goste otpratila do Napretkove palače. Gosti iz Subotice nakon kraćeg odmora u

poslijepodnevnim satima priredili su u središtu Mostara u izvedbi članova i članica HPD-a Neven velik koncert na otvorenom, a tom su prigodom iz okolice pristigli i brojni seljaci kako bi vidjeli ovaj svečani događaj. Ipak, glavni događaj zbilo se 3. listopada, kada su bački Hrvati pohodili "izvor rike Bune".

Tom prigodom oko župne crkve okupilo se oko 6 000 Hrvata iz okolnih sela. Bunjevačka kulturno-prosvjetna društva prvo su kretala prema izvoru Bune, a potom je bilo predviđeno da se svi okupe oko blagajske crkve. Povorku su, obučene u bunjevačke narodne nošnje, predvodile Ilka Rajčić i Marga Šokčić, noseći u rukama krunu načinjenu od klasja. Ispred samoga izvora prisutne je pozdravio seljak iz Bune, Joso Džeba, koji je tom prigodom istaknuo: Jednokrvna braćo-Hrvati Bunjevci! Današnjim danom kad Vi dolazite braći i pradomovini, ostvaruje se Vaša i naša čežnja da se u bratskom zagrljaju vidimo na obali rike Bune. Draga braćo i mile sestre! Mi smo uvijek gajili tradicionalne osjećaje po pripovijdanju naših didova, o Vama. Pripovidali su nam naši pređi da ste Vi odselili radi grube vladajuće sile, a opet drugi da ste odselili radi nerodne zemlje i elementarnih nepogoda. Nije glavno radi čega ste odselili, nego gdi ste se naselili, kako ste se do danas razvili. Već je prohujalo dva i pol stolića, da ste vi došli u Bačku, u plodne ravnice, kao radin i sposoban narod, razvili ste se materijalno i kulturno do najvećeg stepena, ali ste i tamo imali zaprika. Švabe i Mađari sve su činili, da vas odnarode dajući Vam razna imena, sve u namjeri da zaboravite, da ste Hrvati. Na sreću, to im nije uspilo. Vi ste sačuvali pradičovsku viru, hrvatsku kulturu, hrvatski jezik, hrvatske narodne običaje, a što je najinteresantnije i ikavski dijalekt!!! Kad se sve vidi ovo, onda nema nitko sretniji od nas, koji Vas bratski primamo danas, koji će sićati nova pokoljenja na bratsku ljubav, prema Vama mila braćo"Živjeli!"

Na te snažne riječi pokušao je odgovoriti predsjednik Malagurski, ali su mu suze nadvladale glas, te je po Pekiću nastala ganutljiva tišina u kojoj su suze radosnice orosile oči ne samo djevojkama i ženama već i snažnim muževima i sijedim starcima. U tom trenutku taj ganutljiv prizor prekinula je mlada Sofija Boras, koja je zvonkim mladenačkim glasom prisutnima izrecitala prigodnu pjesmu Došla nam braća Bunjevci. Nakon toga prisutni su se uputili dalje te je u župnoj crkvi u Blagaju franjevački provincijal, dr. Dominik Mandić, uz asistenciju brojnih svećenika i redovnika služio svečanu svetu misu. On je tijekom propovijedi održao historijsko-crkveni govor u kojem je govorio o značenju posjeta Bunjevaca zemlji pradjedova. Nakon mise okupljenima u crkvi obratio se dr. Mirko Kuntić, koji je u uvodu govora jasno istaknuo: Izručujem vam pozdrave ne samo u svoje ime nego i u ime svih Bačkih Bunjevaca-Hrvata koji su ostali na svojim njivama, a koji su ovaj čas uprli oči na izvor Bune. ...

Dolazeći na izvor Bune hoćemo da se poklonim sjeni naših otaca, da poljubimo zemlju koja je suzama i krvlju natopljena. Došli smo na izvor-vodu da se napijemo, da se okrijepimo, jer je naš put još dalek, jer nam treba još mnogo snage da ostvarimo svete ideale naših otaca. Bački Bunjevci oko Hrvatskoga pjevačkoga društva "Neven" sa svojom turnejom vrše jednu kulturnu misiju, a ujedno imaju za cilj upoznavanje i učvršćivanje veza između svojih sunarodnjaka, koji su bježali sa svoje rodne grude ispred turske kopite i ispred krute sile nastanili se dijelom u Dalmaciji, a dijelom u Lici. Na kraju je Kuntić pročitao i tekst spomen-ploče te ju je povjerio na čuvanje članovima i upravi HKD-a Napredak iz Mostara. Stoga mu je dužim srdačnim govorom zahvalio dr. Bariša Smoljan, također ističući u njemu sva stradanja hercegovačkih i bačkih Hrvata te važnost podizanja spomen-ploče kao simbola trajnog sjećanja i povezivanja ovih dviju grana hrvatskoga naroda. U samome mjestu Blagaj u ime mnoštva okupljenih hercegovačkih Hrvata goste iz Bačke pozdravio je i načelnik, Haki-beg Kolaković, koji je tom prigodom istaknuo:

Dobro nam došli u naše staro drevno mjesto Blagaj! Ja Vas kao načelnik ovoga mjesta pozdravljam, Gospođe i Gospodo, kao naše i naših djedova zemljake koji smo niknuli na istoj grudni. Hvala Bogu da dočekah, da Vas nakon 450 godina pozdravim pokraj izvora rijeke Bune i pod negdašnjom prestolnicom Herceg Stjepana. Rado Vas vidimo, naši mili zemljaci i zemljinje, koji ste se potrudili da dođete i vidite mjesto gdje su živili Vaši pradjedovi.

Na te riječi uzvratili su lijepim govorima Josip Đido Vuković, Ivan Malagurski i Petar Pekić, a ovaj se u svom govoru prisjetio i Bunjevaca iz Bajskog trokuta, koje je velikosrpski hegemonizam 1920. godine izručio Mađarima te koji su već tada bili na rubu asimilacije. Nakon toga je ispred župne crkve za goste iz bačke i 300 izaslanika iz svih krajeva Hercegovine priređen svečani domjenak.

Cijelo vrijeme i dalje su iz svih krajeva Hercegovine na skup pristizali seljaci, a neki su propješačili i 40 do 50 km. Tako je npr. iz Prenja-Dubrave došlo više od 400 seljaka te velik broj iz okolice Širokog Briga, Ljubuškog, Konjica, Nevesinja, Stolca, Čapljine, Rotimlja. Oni su osobito bili dirnuti kad je Josip Đido Vuković prosuo šaku zemlje koju je donio iz Subotice, a zauzvrat uzeo šaku hercegovačke zemlje da je prospe u Bačkoj. Nakon povratka u Mostar izaslanstvo bunjevačkih Hrvata, predvođeno fra Dominikom Mandićem, posjetilo je biskupa fra Alojzija Mišića, koji ih je srdačno primio te im je u kraćem razgovoru oduševljeno govorio kako je dvadesetak godina ranije boravio u Subotici, gdje su ga primili bunjevački seljaci koji su već tada u kućama imali hrvatske trobojnice. Nakon tog susreta u mostarskom samostanu goste je zajedno sa svojom franjevačkom braćom primio fra Mandić te su se

tu zadržali u dužem razgovoru. Nakon tog susreta HKP Neven je održao još jedan svečani koncert u dvorani Hrvoja, a u kasnim večernjim satima, ispraćeni od mnoštva naroda, gosti su se oprostili od Mostara i Hercegovine te uputili prema Dubrovniku.

Pekić u svojoj Spomenici pohoda Bunjevaca ističe kako su upravo za toga kratkog boravka u Mostaru i Blagaju bunjevački Hrvati stekli dojam da su franjevački redovnici i tada bili glavni oslonac hercegovačkog naroda u njegovu kulturnom i gospodarskom napretku. Ovaj posjet, iako kratkotrajan, snažno je odjeknuo ne samo u mostarskoj i subotičkoj javnosti nego i u zagrebačkoj, gdje su vodeće novine objavile vijesti o posjetu Bunjevaca zemlji pradjedova, a zagrebački ilustrirani poučno-zabavni časopisi, Obitelj i Svijet, popratili su taj događaj velikim reportažama.

Uspjeh je bio tim veći što je taj dugačak put pokazao kako se i u najtežim danima velikosrpske hegemonističke diktature kulturnim radom može povezati razbijeni hrvatski korpus....'

*Tekst pripremio voditelj folklornog ansambla HKUD -a „Sv. Ante - Cim“,
Marinko Jurić*

POUČNO I KORISNO PROČITATI

Život je putovanje. No jednu stvar nikad nemoj zaboraviti. Ne putuj s teškim teretima! Ljutnjom. Zamjeranjem. Samo-sažaljenjem. Bijesom. Jednom kad ti se te stvari uvuku pod kožu nikada više nećeš biti isti. Gledat ćeš ljepotu neba, zalaska sunca, prirode ali nećeš to vidjeti. Jer ćeš uvijek misliti na one probleme u sebi. A nisu to samo tereti za dušu. To su otrovi. Ostavi ih negdje sa strane i kreni slobodan u budućnost. S osmijehom na licu. Mirom u srcu.

Bit će na putovanju teških dana. Bit će oluja. Ali isto ti dođe, živcirao se ti zbog njih ili ih svejedno prihvaćao. Neke stvari jednostavno ne možeš mijenjati. Kao ni ljude. Bitno je samo da ne ostaneš na istom mjestu već da svaki dan ideš naprijed. Na novu postaju. Da ti budeš novi čovjek. Ljudi koje ćeš susretati pokazat će ti da to putovanje ima smisao. Da život vrijedi živjeti koliko god težak bio. Zato putuj, sanjaj, osjećaj dok si živ. Druge prilike nemaš.

A malo vremena imaš. Sve ga manje imaš. Ne troši ga na stvari koje ne vrijede. Na ljude koji se čine da su tu, a zapravo nisu. Na iskustva koja te prazne. Na događaje koji se ne pamte. Naći ćeš jednom ljude koji imaju vremena za tebe. Takvima daj sve što traže. Ljude koji te vole u svim tvojim izdanjima i ne daju da odustaneš. Naći ćeš jednom ljude kraj kojih se osjećaš voljeno. Jer sa malim znakom pažnje po-

kažu ti cijeli svemir.

Malo imaš vremena. Sve manje. Ali ne odustaj od svojih ciljeva. I ne razmišljaj previše zašto te tko povrijedio. Izdigni se kad dođu vremena teška vjerujući u nešto lijepo što dolazi iza njih. I ne traži puno od ljudi. Razočarat ćeš se. Što budeš manje očekivao, ljepše će ti biti. Gledaj samo da na kraju dana ne razočaraš sam sebe. Ni u mislima, ni u riječima, ni u djelima. A oni ma koji su te razočarali – oprost. Ostavi njihov svijet njima.

Kad nekoga voliš, sve pamtiš o njemu. I one male i one velike stvari. I nema takvog nevremena koje bi te spriječilo da do nje ga dođeš. Niti doba dana ili noći u kojem to nije zgodno. Kad nekoga voliš, tada ne poznaš izgovore. Opravdanja. Tada cijeniš ono što imaš i imaš ono što cijeniš. Hrabar postaješ i bez nekog posebnog razloga. Znaš da je ljubav ono što činiš i samo ono što činiš. Ne pričaš neke prazne priče.

Kad nekoga voliš, tada ga razumiješ i bez riječi. I otkrivaš koliko šutnja između vas može biti lijepa stvar. Jer duše razgovaraju nekim svojim jezikom. A tijela se usklade čim se srca usklade. Kad nekoga voliš, tada pronalaziš načina da i ona čudovišta u njemu pripitomiš i pretvoriš u neka mirna bića. Kad nekoga voliš, znaš da nije bitno koju ulogu igraš u povijesti svijeta, već koju ulogu igrate jedno u životu drugoga.

(Mario Žuvela)

KALENDAR FOLKLORNOG ANSAMBLA 'SV. ANTE-CIM' od sredine svibnja

- ➔ 19. svibnja 2023. – svadbeni nastup kod Dijane Krešić i Jure Prskala ...
- ➔ 20. svibnja 2023. – Nastup pred grupom turista u Mostaru u Bišćevića kući.
- ➔ 2. lipnja 2023. – Natjecanje folklornih plesnih parova u Zagrebu, „Drmeš – DA!“, prenošeno na HTV „Dobro jutro, Hrvatska!“ gdje smo osvojili PRVO MJESTO.
- ➔ 3. lipnja 2023. – Nastup pred grupom turista u Mostaru u Bišćevića kući.
- ➔ 4. lipnja 2023. – Pripremni ansambl i izvorna skupina u Devetnici sv. Ante na Tepčićima.
- ➔ 2. – 9. lipnja 2023. – Naši članovi Stanko B. i Marinko J. bili su dio smotre folkloru HKUD – a „Željezničar“ u Zagrebu.
- ➔ 10. lipnja 2023. – Pripremni ansambl u Studencima na večeri folkloru „Studenčica pjesmu nosi“.
- ➔ 10. lipnja 2023. – Izvođački ansambl u Dobriču na proslavi „Sveti Ante – čuvaj vrila naša!“
- ➔ 11. lipnja 2023. – Proslava Lipanjskih zora u Iličima i otvaranje obnovljenog starog mosta na Radobolji
- ➔ 12. lipnja 2023. – Proslava svetog Ante u Cimu, Dan Društva, smotra folkloru
- ➔ 17. lipnja 2023. – Izvođački ansambl na Državnoj smotri izvornog folkloru u Mostaru gdje smo pokazali kvalitetan rad te ćemo predstavljati Hrvate BiH na 60. Brodskom kolu u Slavanskom Brodu.
- ➔ 23. lipnja 2023. – Dječji ansambl na DRŽAVNOJ DJEČJOJ SMOTRI u sklopu proslave Ivana Krstitelja u Rodoču imao zapažen nastup. Smotra je ocjenjivačkog karaktera i tom prilikom smo dobili predstavljanje na dječjoj smotri folkloru u Muću/Hrvatska.
- ➔ 30. lipnja smo imali svojevrstnu Skupštinu i istodobno i druženje svih skupina... prijatelja i podupiratelja...
- ➔ 8. srpnja - Pripremni ansambl nastupio na otvaranju sajma gastronomije i turizma “Okusi Hercegovinu”,
- ➔ 9. srpnja – Izvorna skupina nastupila u Raškoj Gori u sklopu proslave sv. Nikole
- ➔ 16. srpnja planiran je nastup na otvaranju svjetskog prvenstva u ribolovu ispred Kosače,
- ➔ 18. srpnja nastup na Hercegovačkoj večeri u sklopu humanitarnog festivala u Mostaru.
- ➔ Pripremni ansambl se sprema za smotru folkloru kod prijatelja u Roškom Polju, a potom slijedi Gospojinski nastup kod prijatelja u Širokom Brijegu... U tom vremenu će biti i naša ljetna stanka i predah...

Naši pokojnici koje smo ispratili od prošlog broja našeg listića:

- Zorka Džidić, 1931., pokopana u Smrčnjacima;
- Tomica Čarapina, 1935., pokopana u Smrčnjacima;
- Jure Zovko, 1934., pokopan u Cimu na Gorici;
- Vesna Čuljak Antasović, 1959., pokopana u Maslinama,
- Ivica Čmarec, 1937., pokopan u Kolenju;
- Božica Knezović, 1936., pokop u Smrčnjacima;
- Šima Bošnjak, 1937., pokop u Cimu kod sv. Ante

Pokoj vječni daruj im
Gospodine.
Počivali u miru Božjem.
Ožalošćenima iskrena sućut.
(Pokojnici su upisani u Maticu umrlih
našeg Franjevačkog
zajedništva)

OBVIJESTI I DOGAĐANJA U MISIJI FRAMOST - MISIJSKI KALENDAR

MISIJSKA KRONIKA OD PROSLAVE SV. ANTE NA OVAMO

- ➔ Nakon proslavljenih naših svetkovina, blagdana i obljetnica od posljednjeg broja našeg Listića... od Ivandana, obljetnice Gospinih ukazanja u Međugorju, svete mise za poginule branitelje na Podveležju i sve poginule III.Cimske bojne /47/, Petrovdana i posvećenja naše stolne franjevačke samostanske crkve sv. Petra i Pavla u Mostaru i naših molitava za mlade fratre ovogodišnje naše novoređenike za svećenike, potom 'Bilske nedilje' i mise u povijesnom misištu na Bilima i drugih naših susreta... konačno je nastupilo jedno mirnije razdoblje godine, kad će mnogi gledati poslušati Isusove naputke, kad je rekao: 'a sad hajdete i vi u osamu i predahnite, odmorite se!'. Nadamo se da će to mnogima poći za rukom, a to i svima od srca preporučamo i želimo nove snage za život i rad...
- ➔ Obilježili smo također i spomendan sv. Benedikta, redovnika, oca zapadnog redovništva, od kojeg rado znamo citirati njegovo geslo: MOLI I RADU (ORA ET LABOR!). Mnogi nose i njegovu medaljicu oko vrata njemu u čast koji je zaštitnik Europe... To je i posebni povod moliti i staviti sebe i svoj san – Europu, kao i svoju sadašnjost i budućnost, njemu u zagovor i Bogu na slavu...
- ➔ Također smo počastili i Dan MAJKE BOŽJE BISTRičKE – Hrvatskog Marijanskog prošteništa i tom prilikom se molili Gospi i Bogu na slavu...

IZ NAŠE FRANJEVAČKE SREDIŠNJICE

Posveta crkve sv. Petra i Pavla u Mostaru, 29. lipnja 2023.

- ➔ Na večernjoj misi u 18 sati na uočnicu svetkovine sv. Petra i Pavla, zaštitnika mostarskoga franjevačkog samostana, crkve i župe, mostarsko-duvanjski biskup Petar Palić posvetio je crkvu sv. Petra u Mostaru. Završni radovi na potpunom (unutarnjem) uređenju crkve završeni su prije koji dan pa je sve bilo spremno za već odavno najavljenju posvetu crkve, koja je prije dvadesetak godina bila samo gomila ruševina stare crkve, uništene u ratu 1992. godine. Veliki broj puka Božjeg iz naše Misije Framost bio je dionikom slavlja. Ovom prilikom čestitamo svima koji su sebe ugradili u izgradnju i dovršenje ove naše središnje franjevačke crkve.

Izdavač: FRAMOST – Misija poveznica baštine ljudi i prostora /interno/
Adresa: Treće Cimske bojne b.b., (Dom sv. Ante – Cim): 88000 Mostar; BiH;
Tel/Fax: 0038736341941/E-mail: framost.misija@gmail.com/www.framost.com
ID br: 4227940780003 / Žiro račun kod UniCredit bank: 3381302247640454
Poslužitelj Franjevačkog zajedništva: fra Luka Marić, mob.: 063-311-240;
e-mail: lukamarić954@gmail.com | www.framost.com